

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фран. на по годину 2 ф.р.
За АУСТРО-УГАРСКУ ВОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф.р., на по год. 3 ф.р.

За све остале земље годишње
3 фран. у злату, на по годину
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплате шаље се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Ражадановићу, к. н. аген-
ту у Котор. Дописе се шаљу
урадиштитву. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе плаћа се: на сваку
ријеч или на број од пет цифа-
ра по 2 новчића на први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Краљевско-Српска влада, сво-
јом нотом од 30 Јула т. г., број
1330, извјестила је Његовску вла-
ду, да ће крунисање Његовог Ве-
личанства Краља Петра бити 8. сеп-
тембра о. г. у Биограду.

— Господин Коломан од Канја,
досадашњи овдашњи аустро-угарски
вице-консул произведен је, ријешо-
њем Његовог Величанства Цара и
Краља Франца Јосифа, у чин кон-
сула. —

ЦЕТИЊЕ, 13 августа.

Инглеска и Далеки Исток.

Пријестона бесједа краља Еду-
арда, коју је ових дана изговорио
при затварању парламенских сјед-
ница, наглашава при крају она ус-
лавања и резултате, што их је Ин-
глеска постигла у смислу осигурања
мира. Уговори о мирном рјешавању
спорних питања закључени су с
Француском, Немачком, Италијом,
Шпанијом, Холандијом и са Швед-
ском и Норвешком.

Истина, у свијема тијема уго-
ворима, како пише „Н. Времења“, по-
мињу се случаји који потпадају мир-
ном рјешавању, а који се баш не
могу рачунати за озбиљне, али је у
свакоме послу обично најтежи — по-
четак. Може се са доста вјероватно-
сти мислити, да ће се тај начин
рјешавања с временом проширити и
на обилнија питања. Занимљиво је
опавати, да такв уговор није још
утицао с Русијом и ако се је она
тако много на хашкој конференцији
потрудила у корист мира. Међутим,
пише „Daily News“, врло је могуће,
да би се само тијем начином могли
уклонити неспоразуми, који су по-
нијели између Русије и Велике Бри-
таније у питањима међународнога
права.

Ова претпоставка лондонског
листа у сваком случају ближа је
истини, него друга његова мисао,
којом упоређује стање на Далеком
Истoku с бачвама отворенијема и
пуњијема праха, које љубопитно по-
сматрају људи с пламтећим у ру-
кама буктињама.

Истина, то је упоређење мало
пјесничко, али је још више страшно.
Но могуће је надати се или да ће
људи с буктињама бити опрезни,
али да ће прах бити влажан, тако
да сагорејева лагано без експлозије
и рушења. Али вапшто да се не по-
пријети мало, ако се само може? То
је начин, који је често пута Ингле-
вима користи доносио. Наје с горега
да Руси то памте и да не допусте да
поново дођу на ону удицу, којом их
је Инглеска и прије повукла са Во-
сфора у Берлин.

У сваком случају, не може се
очекивати, да ће се с бачвама пуни-
јема праха, а с буктињама у рукама,
неопрепно понашати најопрезнији љу-
ди на земљи, — Њемци, на које и
лондонски лист због ваштит-
ног положаја, што га је Њемачка
вазвела према Портартурској ескадри,
која се је склонила у Кијачао. То
бацило много раздражава Јапанце и
страшње се може часом изгубити.

Но може ли бити да лондонски лист
вабачава ту уплије Јапан? Лако
је могуће, да су ваштијем раздра-
жени Инглеви него Јапанци, јер је
инглески подозрење према Њемачкој
и њеном држању на Далеком Истоку
дошло до крајњих граница. Зар
није инглеска штампа писала, да је
Њемачка нарочито приредила инци-
дент с „Малаком“ и да су Њемци
у Антверпену натоварили на тај
брод предмете, који се односе кон-
трабанди, а доцније су сами изије-
стили руско поморско министарство
о тој контрабанди? Зар се може ићи
још даље од тога? — То су такви
неопрезни пријекори од стране Ин-
глева с буктињама у рукама према
пунијем бачвама праха, да би се тај
прах одмах морао запалити, да тај
прах није мало овлажен и да није
од дугог лежиња изгубило своје запа-
љиве особине.

Надати се је, да експлозије неће
бити, макар и због тога, што би
таква експлозија најмање ишла у
рачун британској трговини и индус-
трији, која и без тога, од „туђег“
рата доста прилично страда.

ЊЕМАЦ О РАТУ.

Недавно је берлински лист „Zi-
kunt“ доivio под горњим насловом
из пера М. Гартена, једнога од нај-
дарзивијих берлинских публициста,
чланак, у коме се о данашњем ру-
ско-јапанском рату између осталог
говори ово:

Нико не може од Руса захтје-
вати успеха одмах у почетку рата.
Сам Ђенерал Куропаткин рекао је
при поласку из Русије, да до јесени,
или бар до мјесеца августа, неће
бити никаквих одесудних догађаја на
бојишту. Ђенерал Куропаткин као
човјек, у лицу којег је уједињено
јунаштво са мирном опрезном и
који не тежи за тијем дачини ефек-
те, одржао се је све до данас на ва-
сини свога положаја и осуђивања га
ма у чему боло могу само они, који
ни мало не разумију његов задатак.
Одступајући опрезно и одлажући за
будућа времена одесудне догађаје,
кад буде имао доста снаге за успех,
он је већ и до сад учинио много,
што не би био кадар учинити човјек
из обичнога реда људи. Да су се
Руси борили прегалачки и јуначки,
о томе најбоље свједочи списак по-
гинулијех и привање самога непри-
јатеља. Великорус по самој својој
природи не воли рата, али знамо где
осјећа да је правда на његовој стра-
ни, он се бори безпримјерно. То је
снага несавладљива, о којој се је
разбила м. ђ. Наполеонова, као што
се снажна лађа разбије о морску
латицу. Тактика Ђенерала Куропат-
кина исто је онаква као и тактика
Кутузова. Руси су изгубили много
војника, много ратних бродова и
много милијона рубаља, али кад би
ко рекао, да су тијем ослабили, не
би рекао истину. Рат се тек почиње,
и Јапанци, не примравши Русе до
данас ни на једну одесудну битку,
претпријате судбу Наполеонову.

Гарден продужава даље: „Рус-
ки државници све то врло добро
знаду и ругају се на јевропском
ваблудом, као да ће Јапан затри-
јети Русију. Јапанци су све пред-
виђали, све су нарахунали до сит-

нице, сва су кола у своје механизму
намавали, војују по најзавршенијем
методу, те би се према томе могло
рећи, да у њиховом Ђенералном шта-
бу сједи некакав генијалан матема-
тичар. Код њих ничега не фали.
Они су умјели извршити оно о чему
је Наполеон само сачио, кад је на-
мјеравао да смрзи Инглеску. Они су
умјели да под заштитом фјоте ис-
крцају своју војску на непријатељ-
ску бријег. У њиховј војсци и фло-
та влада невјероватна храброст, дис-
циплина и првобитна смрт,
те су тијем досадили да онј који
није храпљивај могу бити добар
војник, и ако је цар Вилхелм П.
дружити рекао. Најглавније је пак
то, што су они сва своја спрема-
ња одувала у највећој тајности.
Њихов је непријатељ у машини
и далеко од своје руске базе. Да
би ма колико могли представити
себа услове дачапљег рата који
иду на руку Јапанцима, треба да
се сјетимо англо-бурског рата и да-
нашњег рата ъемачког с црнокож-
јем Африканцима. Али ратна срџа
није увијек трија. Свјет дан се
јавља из Токија о каквиј год новој
слави јапанског оружја, али беспри-
сртан пошматрч могао би још сад
опавити, да се државници жугокож
државе не осјећају баш најбоље у
томе ореолу славе. Портартур држи
се даље него се је и мислило, а ако
и буде узет, тијем није ништа по-
стајуте. Из Русије се пише нова
војска. Сваки јапански марш напри-
јед удаљује их од њихова базиса,
огнечава им набавку хране и црбане,
а губитака је код њих увијек више
но код Руса, само што им тежња к
пробитачноме лагању не допушта,
да говоре о томе по чистој савјести.
Према овме, чим Ђенерал Куропат-
кин буде окупио довољан број вој-
ске, сунце ће јапанско аћи прије
но се родило буде. У најбољем слу-
чају Јапанци могу успјети да се
утврде на полуострву против руске
адмои и то може отегнути ствар
на двије године, али је Куропаткин
и ту евентуалност предвидио. Но у
Јапану ће малаксати и снага и фи-
нансије. Какву су дакле у свему
овоме они погрешку учинили?... Они
су учинили погрешку, што су упо-
знали све слабе стране свога непри-
јатеља, али нијесу обратили пажње
ни на једну од непријатељских
добрајех страна, те ће се све то
јапанско вјештачка спремноће поду-
веће претворити у једну — јуначку
глупост. Најпаметнији државници у
Токију по свој пралици готови би
били још сад уставити се, задово-
љити се постигнутијем успјехом и
не маћи се даље на крока.“

У овоме чланку говори само
хладно расуђавање, које узима ствар-
ност онакву, каква је. Максималијан
Гартен свршава свој чланак закључ-
ком, да Русаја мора побједити!

РАТНЕ ВЈЕСТИ.

Историјски шамар.

Од давнијех доба није се међународно
право тако газило, као што га у данашњем
рату газе Јапанци. Међу многобројне при-
мјере спада и недавни случај с „Рјешител-
ним“ у Чифу. Сворин у својим „Малим
писмима“ о томе говори у главном овако:
Репорт поручика Рощаковског о на-
паду Јапанаца на торпедњачу „Рјешител-
ни“ чини, да срце сагоре од негодовања.

То је далеко грѣз од разбијачког напада.
Разбијач позвао мње и свој живот на
коцку, храбр је, па, шта више, и код
њга се који пут пробуде пламенита осје-
ћања, и он бива способен да учини добро.
Одје пак нема ни знаки храбрости, ни
искре из каквог племенитог осјећања, или
из каквог повода, који би могао колико
год оправдати овај јапански поступак. То
је подли напад и поручик Рощаковски,
кад је дао шамар јапанскоме официру, од-
говорио је на тај напад онако, како је
могуће било и как је требало одговорити.
Што значе сва ти лукави протести стра-
нијех држава, што да пак њихови пратњи
разговори о међународној праву, о по-
вроти неутралности и т. д.? Зар све то
значи што год, или зар је то све кадро
доказати што и увјерати кога год?

То су све само ријечи, празне ријечи.
Требало је ту показати протест дјелом
и то је дјело — шамар! Нека тај шамар
пламти на лицу јапанског официра, ако је
тај официр још способен да се стиђи за
учињену подлост, извршену по наредби
старјешана, који имају право, да тај шамар
по лицу подијеле са својим официром.
Нема тога човјека, био он грађини или
војник, Рус или странц, који не би при-
знао, да је руски поручик поступио као
племенит човјек.

Само је могуће било шамаром пред-
цијелијем наображенијем свијетом забиље-
жити тај извесни поступак јапанске војске,
који је поред тога извршен с таквијем
подлијем лукавства, које је кадро било
обманути и сам: Китајци.

Како што су Јапанци завладали „Рје-
шителним“, тако су исто хтјели да завла-
дају и „Цесаревичем“, а дрско су захтје-
вали, да „Цесаревич“ излази из приста-
ништа.

Гуверниер од Чангтау рекао им је, да
ће „Цесаревич“ бити разоружан. Но Њем-
ци би могли јапанским представницима
рећи и овако: „кад би код нас овдје била
само једна војска, и тада би ми умјели
показати Јапанцима врата и ишћерати их
напоље.“

Може бити да су им они то и рекли,
а ако нијесу рекли, они су то заиста ми-
слили.

Шамар, који је руски официр дао
Јапанцима, остаће за друго времена у успо-
мени у такв азаноме међународном праву.

Писмо руског официра мајора.

Један руски официр погранично стра-
же на Далеком Истоку пише својој мајци
писмо, у коме се између осталог говори ово:
Служба је наша пуна одговорности;
сваког часа треба бити на опрезу. Најте-
же нам је за пријеме одступања наше
војске. Погранична стража мора чувати
пут све доиде, док сва војска до извесног
мјеста одступи, а тада та стража остаје
као нека врста аријергарде. Пошто про-
пустимо војску, ми, по могућности, задр-
живамо непријатеља, а у исто пријеме ру-
шимо мостове, путове и остало, па ток
пошто покварили све, што се показивати
даде, одступамо и ми. Но сад, кад би ко
год са стране почео да посматра наш жи-
вот, никад не би могао рећи, да је непри-
јатељ тако близу нас.

Има знакова да се и Китај креће.
они ће без сумње напасти жељезницу и
кварити је, а ми ћемо морати подвостру-
чити пажњу на тој страни и одијелити та-
мо један дио наше снаге. Но с Китајцима
лакше је свести рачун, него с Хунхузима.
Китајци су страпљиви, недисциплинирани
и не умеју владати оружјем, тако да један
наш војник може слободно ићи против де-
сет Китајаца. Ова бжеж и од Хунхуза, а
камо да од нас. Ту недавно био је овај
случај: један Китајски пуковник ишао је
некуд у пратњи двадесет војника и среи
су се с једном четницом Хунхуза од десет
људи. Чим су Китајци опазили Хунхузе,
разбјежали су се, а пуковника су оставили
на вољу судбине. Хунхузи су га ухватили,
па објесила, а труп му доцније искли-
дали на комаде. Није баш пријатно допасти
у руке Хунхуза; они н. пр. раде и овако:
свуку човјека сасвијем, па га добро вежу;
затим ставе му на грб изврнут доњић,
под којим метну великог миша (пацова), а
на доњић одозго ставе просулицу са жа-
ром. Миш се мучи, да од врућине побјегне,
па немијајући кул, прогризе несретни жи-
вот човјеку грб и прѣзе му међу прије-
ва. Ја знам мајко, да ћеш се ти ужасну-
ти, кад ово прочиташ. Но ми Хунхузи

не дамо ни да се окрену. Они се много боје од нас, те нас рјетко и нападају. Чим виде руског војника, они бјеже... Даље не писати нећу, јер се бојим, да ће моје приче учинити на тебе врло тежак утисак.

Опсада Портартура.

Цео свијет занима се судбином руске тврђаве Портартур. Неки јој предскажу још дуг живот, многи у опште не вјерују, да би је Јапанци могли заузети, а многи опет најодлучније тврде — а тијех је готово највише — да је пад Портартура питање од неколико дана, или највише једне недеље.

Ко ће, напосљетку, имати право, не може се сада знати, али то је више но сигурно, да ће Портартур стајати Јапанце огромних жртава, прије но га добију у своје руке.

„Н. Вреја“ пишући о томе, упоређује опсаду Портартура са опсадом Карса и Плевне, те рачуна жртве, које ће са обе стране прогутати Портартур, прије но падне.

При нападају на Карс г. 1855 имали су Турци у тврђави 16000 људи, а Руси који су га опсјели 19000. У јуришу на тврђаву Руси су изгубили 6500 људи, дакле 35%, Турци пак изгубили су само 9%, то јест 1400 људи. Кад су г. 1877 Руси опсједили Плевну, бранило је 17000 Турака. Најприје су Руси јуришали на Плевну само са 8000 људи, а изгубили су при том 33% од своје војске. У другом јуришу изгубила је руска војска од 32000 људи 8000, то јест 25%, а Турци су изгубили од своје посаде, која је износила 21000 људи, само 1200 војника, дакле само 6%. У трећем јуришу руска војска бројала је 80000 људи; од тијех је пало 16000 или 20%, а турска посада од 30000 људи изгубила је само 4000 или 13%.

Из тијех података лако се може видјети, да при опседању нападач губи обично од 20 до 33%, а губитци опседнутотога да заносе само од 6 до 13%.

Пређимо сад од теорије у праксу.

Руска посада у Портартуру броји најмање 30.000 људи, опсадна пак јапанска војска, како се тврди, заноси 100.000 људи.

Сада настаје питање, колико ће изнијети губитци на објема странама у боју код Портартура при таквом размјеру сила, како смо горе навели?

Ако узмемо за основ нашег рачунања бројеве, које смо видјели код опсаде Плевне, можемо с поузданошћу тврдити, да су Јапанци при првом општем нападу на Портартур, који је отпочео 27 пр. мј., изгубили 20% од својих 100.000 људи, т. ј. 20.000. Код руске посаде може се рачунати 13%, дакле, од 30.000 људи њих 4.000.

У другом јуришу имали су нападачи само још 80000 људи, од којих су изгубили најмање 20%, т. ј. 16.000. Портартурска посада од 26.000 људи нека је изгубила 11%, или 3.000 људи. При трећем нападу непријатељ ће имати само још 64.000 људи, од којих ће изгубити најмање 23%, или 15.000 људи, а посада ће изгубити 8%, од 23.000 људи, т. ј. 2.000. При четвртм нападу нападач ће располагати само па 49.000 људи, те можемо слободно узети, да ће изгубити 27% или 14.000, а браниоци 6%, или 1.000 људи.

Из тијех се података даје закључити, да ће Јапанци у четири општа напада изгубити најмање 65.000 људи, а портартурска посада само око 10.000. Послеједи четири напада бројће руска посада од 30.000 људи још 20.000, док ће јапанска опсадна војска од почетних 100.000 војника пасти на 35.000.

Та бројеви при свој својој нетачности показују, да опсадна војска, која хоће да на јуриш узме тврђаву, мора претрпјети огромне губитке. Из наведеног се још види, да извјештаји о огромним јапанским губитцима при нападају на Портартур нијесу тако прећерани, како неки листови тврде.

Ако пак узмемо, да портартурска посада броји, како наглашују сва извјешћа, не 30.000, него 50.000 људи, то је подобрај за Русе у Портартуру још угоднија — претпостављајући наравно, да имају довољно хране и воде — и у том би се случају с потпуним правом могло тврдити, да је уопште далека час, кад ће Јапанци Портартур заузети.

Браниоци Портартура.

Генерал Стесељ, заповједник Портартура, издао је 31 јула портартурској посади ову дневну наредбу: Храбри браниоци Портартура! Дошао је час, кад морамо сјединити своје снаге, да бранимо ову груд руске земље, тврђаву Портартур. Наш Велики Цар, наша заједничка мајка, отаџбина Русија, захтијевају од нас безусловну извршење свете дужности: да ову тврђаву чувамо од непријатељског напада. Сваки од нас нека се сјети светих ријечи заклетве, и да му се груди испуне увјерењем, да ва њега нигдје нема мјеста осим онога, које му је одређено на насипима тврђаве. Угледајући се на наше храбре претке, нећемо ни за корак узмакнути; непријатељу нећемо ништа пропустити и одупријећемо му се храбро и одважно. Ми ћемо непријатеља казнити за дрски нападај. С нама Бог рауијте јапанци!

Четири дана доцније, Цар Никола упутно је генералу Стесељу ову депешу: У Моје име, као и у име цијеле Русије, овлашћујем Вас, да честитате посади, четама, морнарицама и становницима Портартура, на успјеху у бојевима од 13 ог, 14-ог и 15-ог јула. Ја сам чврсто увјерен, да сте одлучно ријешили да Вашим беспријерним јунаштвом уздржите ратну славу нашег оружја. Свијема најтоплије благодарићу. Нека Свеомогући благослови ваше напоре и јунаштва и нека сачува тврди Портартур од непријатељске навале!

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Југословенска изложба — Омладински конгрес.) По углављеном саразumu између заступника: српске, хрватске, и словеначке омладине, у септембру ће се приредити у Бигграду „Југословенска умјетничка изложба“, а уз то ће се одржати први конгрес „Југословенске омладине“. О овоме је била ријеч у нашем листу и прије, но сад смо у стању да саопштим у главним потезима и сам распоред тог југословенског славља:

1. 5. (18.) септембар. У јутру свечано отварање велике „Југословенске умјетничке изложбе.“ У 11 сати прије подне свечана сједница „Побратимства“ у славу стогодишњице првог српског устанка. По подне отварање омладинског конгреса. У вече југословенски умјетнички концерт.

II. 6 (19.) септембар. Прије подне, а по потреби и по подне — конгрес. У вече умјетнички концерт.

III. 7. (20.) септембар. Прије подне завршна сједница конгреса. У вече концерт. Опрштајно вече. Послеједи овога настају државне свечаности у славу стогодишњице устанка. (8. (21.) септ. крунисање и т. д.)

На конгресу ће свака југословенска народност бити заступљена са по 3 говорника, који ће реферисати о политичком, културном и т. д. развоју свог народа. Што се тиче самог дјелокруга рада, њега ће одредити сам конгрес.

Сви омладинци, који буду дошли на конгрес, биће за то вријеме гости српских омладинаца (имаће стан, храну и т. д.)

За бугарске госте биће послат нарочити воз до Цариброда, а за Хрвате и Словенце нарочити брод до Сиска (т. ј. ако то буде могуће услед мале воде).

Са своје пак стране ми честитамо српској омладини на истрајности при овоме, зацјело тешком послу, који су они већ привели крају.

(Земљораднички конгрес.) Овогдишњи, девети конгрес српских земљорадничких задруга одржаће се пошљедњих дана овог мјесеца у Врању. На том конгресу поред осталих послова прочитаће се и претрешће се ове пријављене расправе: 1. Мисли о фонду за пензије земљорадничке, од г. Ј. Кујовића државног саветника; 2. О савременом положају земљорадничких задруга, од г. Др. Милана Јовановића Батута, професора Велике Школе; 3. О задружном облику, познатиом под именом заједничке набавке намирница и о успјесима за то, од г. Милића Радовановића, професора Велике Школе; 4. О рационалном стипендијству, од г. В. Катунца, учитеља; 5. Задружни дуг и живот код нас: задругара, од г. Милана Поповића, свештеника; 6. О баштинским књигама, од г. Драгољуба М. Јокимовића, судије; 7. Селаци и школарци, од г. Сретена Динића, учитеља; 8. Окружни и областни савези, од г. Славољуба Панића, учитеља.

(Рјечник руског језика.) Г. Петар С. Протић, професор крагујевачке гимназије, саставио је стручан рјечник руског језика. У њему су поређане ријечи по стварним категоријама, логичким редом, — тј. овако, како се, по мишљењу најбољих методичара, при изучавању живих језика, најбржи и најбољи успјех постиже. Уз сваку категорију ријечи долази и кратка фразеологија, која је ту за то, да ученике потпомогне не само да се оспособе за превод, него и за живу ријеч.

У рукама вјешта наставника, овај ће рјечник бити од велике користи, и он сам гарантује сигуран успјех. Рјечник овај треба да је ручна књига ученика не само кад уче ријечи, него и кад раде задатке, а поглавито кад се на часовима руског језика праве реченице и воде разговори.

Гдје треба ударити гласом при говору ове или оне ријечи, то је најтежа ствар при изучавању руског језика; да би отклонило ту тежину, писац је у овој књизи све ријечи и реченице акцентовао. Ученицима остаје да упоређу уче: и значај ријечи, и њихов изговор, и гласоудар.

План за израду самог рјечника позајмио је писац у главном од г. Др. Карла Мајера, професора у Келу, који је на овај начин за своје ученике-це распоредио француске ријечи.

У почетку ове књиге писац је још унио кратак извод из руске фонетике и граматике, како би ученици, па и сами

самоуци, могли и без других књига, — и без ичије помоћи приступити читању овога рјечника и научавању руског језика.

Цијена је књиге 2 дина, а може се добити код писца и у свима књижарницама.

(Седамдесетогодишњица Ивана пл. Зајца.) — На 3. августа, у највећој тишини, прославиће се седамдесету годињу велики маестро братског хрватског народа и најплоднији композитор на словенском југу, *Ив. пл. Зајц*. На хрватској позорници огласио се први пут г. 1867. оперетом „Момца на брод“, па је од тада компоновао девет опера, од којих му је најзнатнија „Зрински“. Познате су његове музичке илустрације „Дубравке“, „Теуте“, „Марка Краљевића“, „Граничара“ и „Барона Тренка“, а знатије су му многе даворајке и химне. Компоновао је и више цијела српских цјеника, као Бранка, Змајеве и т. д.

(Удружење трговачке омладине у Новоме Саду.) Из правила овога Удружења, која тек што су потврђена и путем штампе објелодањена, види се, да је ово прва установа, гдје су се Срби, трговачки помоћници у Угарској, удружили, да удружени своје чланове спремају за практичан живот и потпوماжу се у невољи и болести. Они ће, осим тога, настојати, да се у сваком већем мјесту, гдје их има више, на овој основи удруже, а тијем временом да створе од себе такав трговачки staleж, који ће знати повратити и сачувати привреду у рукама, у којима је негда и била. Ми се овој појави радујемо и од срца желимо удруженој омладини успјеха у отпочетом послу.

(„Цртежи“). Вл. С. Јуровић у Новом Саду почео је под горњим насловом издавати своје новеле, приповијетке, слике и т. д., које су по разним листовима штампане биле. Цијело ће дјело изнијети 10—12 табак у фирми Матићиног „Бетописа“, а изаћи ће у свескама по 2—2½ табак. Свака је свеска засебна цјелина, а стаје 50 хелера са плаћеном поштарином. Књижаре и растуривачи књига добивају 33%, попушта, али они плаћају поштарину сами.

Прва је свеска већ штампана, те се може добити у свим књижарама и код самог писца. Све народне књижнице и ђаци, који поруче код писца, добивају 50% попушта у роби. Вересије нема.

Цијело ће дјело изаћи само онда, ако се исплати бар штампа.

У овој првој свешцици изашле су двије приче: „Љубав“ и „Последица Навечелник“, које ћемо нашим читаоцима опширније приказати, чим још која свешчица изађе.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Како ћемо стоку прехранити?

Ушљед јаке и дугогтрајне суше, која је овога прољећа и љета у цијелој земљи владала, наступиће велика оскудица у сточној храни, која ће с дана на дан бити све већа и нарочито с прољећа, кад наступе тежи пољски радови, ако се земљорадници не постарају да колико толико прилике олакшају сијањем сних пићних биљака, које рано с прољећа, већ априла мјесеца, стасанају, или у повољним приликама, још и с јесени добру сточну храну дају.

Оскудица у сточној храни не осјећа се само код нас, но скоро у цијелој Европи, јер је сушна година свуда била. С тога је пријеко потребно да се земљорадници упуту, да сада одмах без икаквог одлагања, пошто киша паде, отпочне засијавање биљака за сточну храну, од којих ће имати у овој години, а и с прољећа идуже године огромне користи. Биљке за сточну храну, које би палило сада сијати, јесу ово:

1. Репа угарњача. Врло је zgodна и издешна пићна биљка за засијавање стрвишта. Употребљива је за храну говеда оваца и свиња, а варена врло је пријатна и адрана храна и за човјека.

Успјева најбоље на пјескушама и пјесковитим иловачама, но може успјеваати на сваком земљишту. За потпуно развиће потребује кратко вријеме.

Сијати ваља почетком августа мјесеца. Ако је земља влажна, треба сијати одмах, а ако није, онда треба чекати док киша паде. Поорану њиву побранати у противном правцу и посипати угарњачу, па лакоом влажом или браном сјеме покривати и тада њиву поваљати. Довољно је сјемења 3—5 килограма на хектар.

Даља њега репе угарњаче састоји се у прашењу и разређивању (стрку од струка треба да буде раздаљко 30 см.) Врло нема шта да се ради. Главни је прашење, да не зарасте у траву-љинама.

Вађење репе угарњаче бива обично крајем мјесеца септембра или почетком октобра, прије но што наступе јаки мразови. Врло је лако чупати је из земље руком, па је за тим очистити од земље и утапати до употребе. Принос је по хектару око 20.000 килограма репе и 5000

килограма липша, које се такође може употребити за храњење стоке, само га не треба сушити много одједном давати. Оно се увијек раније одсијече, прије но што се репа утапи.

Угарњача, дакле, стиже још с јесени и може се за храну стоке употребити све до Нове Године.

2. Кукуруз или руметин. Он се може потпуно назвати једна од најважнијих и најраспрострањенијих биљака за храну стоке. Још није доцкан, да се, кад већ кише паду, посије омапке, па ће нам до краја септембра, а сигурно и раније, у повољним приликама, дати обилно зелене пиће, која ће се веома корисно моћи употребити за храну стоке која га веома радо једе. Но не мара се чекати са косидбом док руметин реса и свјела, но се може косити и онда кад достигне висину од пола метра, пошто и тада има довољно хранљивих гравича, а и стока га радо једе.

За сијање руметина ради добијања зелене сточне хране, најбоље је узимати ране врсте, које се најбрже развијају. Добро је да се руметин помијеша са просом и грашорицом и тако засије, пошто је ова смјеса много хранљивија но сам руметин.

Потпуно стаса за косидбу за 6 до 8 недеља, али се може и раније косити, као што смо то напоменули.

Од овако посијаног руметина може се и сијено справљати, но ваља поменути да се он врло тешко суши и да ће то ове године, услед краткоће времена, тешко бити учинити. Но ако се сав руметин у зелено не може потрошити, онда се он може оставити или да доври и осуши се (ако то вријеме допушта) и онда га покосити и стоци полагати, или га зеленог покосити и укусисавати. Овај начин употребе зеленог руметина код нас је врло риједак, и ако је често препоручиван. За ову годину, кад би се руметин посијао још мјесеца августа, овај би начин био врло zgodан, јер се руметин у зеленом стању неће моћи сав потрошити, а сумњиво је да ли ће моћи потпуно одрасти, јер могу наступити хладни дани са сланом, која ће руметин сасвим уништити, те би сав пропао. Употребом, пак, укусисањем зеленог руметина врло би се много помогло при исхрани стоке ове године. Укусисањем руметин стока радо једе, а он је одлична сточна зимска пића за музну стоку и стоку која се гоји. Сам начин извршавања веома је прост — лак, те га сваки земљорадник може извести. Ево како се то најлакше и најјевтиније врши: „На оцједном и непропустљивом земљишту ископа се рупа, дубине 2 метра и ширине 2—3 метра (дужине по потреби), па се онда у њу, протријевиши јој дно и стране претходно једним слојем чисте, исјежане сламе од 10—15 сантиметара дебљине, пажљиво наслаже и добро утапка или маљем набије прије неколико дана пожњених и увелико већ узели зелени руметин, чији се струкови по потреби могу још исећи и у ситније дјелове. При томе треба обратити нарочиту пажњу, да у наслаганом руметину не остане никакве правине, како међу појединим струковима тако и између руметина и дуварова рупе, јер ће доћице на свима таквим мјестима руметин морати да поманати, што се послеједи преноси и на осталу масу. Преко тако наслаганог и довољно утапканог или набивеног руметина простре се један слој чисте сламе или пљеве од 10—15 сантиметара, па се онда преко њ одмах набаца и добро утапи и набије ископана земља у висини од 1 метра. При превраћању међутим, које у унутрашњости наслаганог руметина убрзо последије овога наступа, цијела се маса у рупи слеже на ниже, а с њом онда и набаћана земља, те се ушљед тога често може десити, да озго набаћана земља напукне на по гдје којем мјесту. У сваком таквом случају треба појављене пукотине одмах затварати, јер је једна од најглавнијих погодаба да укусисавање испадне како ваља: да околни ваздух нема ни мало приступа до наслаганог руметина. У противном, руметин ће поманатити, скапати или толико прокиснути, да га доцније стока неће хтјети ни окусити.

Овако укусисаним руметином, стока се може хранити већ послеједи 4—6 недеља. Због накисјелог мириса у почетку га истина рјетко која стока радо узима, али се на њ убрзо навикне и онда га врло радо једе. Вриједно је још поменути, да се храњењем стоке укусисаним руметином јешљивост (апетит) њена знатно повећава. Разумије се, да се ни укусисани руметина, као што је већ то случај са свјежим, никад не треба да даје стоци као искључива храна. Бранама музарама не треба дневно више дати но 3 килограма на 100 килограма тежине дотичног грла. Временом краве и млада грла не ваља њиме у опште никако ни хранити.

Вађење укусисаног руметина треба отпочети с једног краја рупе. Никад не треба извадити, исећи више но што је потребно за један оброк. При томе увијек откривено мјесто поново покривати дебелом слојем сламе и земља, иначе ће се остала кукуруза почети да квари.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Џетиња, 13 августа.

3. Ивањска раж. — Она се сије по дигнутим стрижинама, кад наступе кишви дани; даје покосена у зелено, још с јесе- ни доста одличне зелене хране, која је веома погодна за храну музене стоке. По хектару добија се 5000 до 8000 килограма зелене паше, а засије се 80—100 килограма арна.

Кад се ивањска раж покоси у јесен, може се употребити и као пашњак за сит- ну стоку, а идуће године око половине мјесца априла даје још један сток, који добро дје у вријеме кад је зимска остава хране нестала, а траве на ливадама и пашњацима тек су кренуле. Ако се не би с прољећа косила, но се остави да узри, онда се добије жетвени принос од 800 до 2000 килограма арна и 5000 до 8000 килограма врло добре сламе.

Из напоменутог види се да земљо- радник од све врсте ражи има веома ве- лике користи; јер добија зелене паше још с јесени, па ако хоће и врло рано с про- лећа, а ако то неће, онда добија један откос с јесени и у лето арно, које му је потребно.

4. Малава или пјешчарна грахори- ца (*Vicia villosa*). Она добро успијева на лакој пјешковитој земљишту, у браским и долињским подложима, а и на стјегнутој земљишту (глинастом). Њу можемо сијати на стржишта почев од мјесеца јула па до краја октобра. Она издржава зиму врло добро и већ идућег прољећа рано, још у половини мјесеца априла, даје одличну стокну зелену храну. Но ако мањаву грахорицу посијемо у јулу мјесецу или ав- густу, можемо од ње и у јесен добити је- дан откос, који као зелену храну можемо стоци полагати. У најгорем случају може- мо је за пашу још с јесени употребити.

За добијање зелене паше најбоље је, да се маљав грахорица сије у сјјеси са инкарнатском дјетелином и са нешто ивањ- ске ражи. Ивањска раж потребна је с то- га, што се маљав грахорица вријежа, и што би иначе полегла кад из би имала каква основа на који се ослања, хвата и даје паше. Ивањска раж јој за то служи, а може се и за то и са друге околине раж употребити. На један хектар узима се од ове сјјесе: 12 килограма инкарнатске дјетелине, 45 килограма маљаве грахори- це, и 25 килограма ражи.

Идућег прољећа отпочиње косидба рано. Напомињемо, да њу не треба за зе- лену пашу употребљавати никада кад про- цјета, но увијек пред цјетање, јер се иначе здрави и није тако хранљива а и стока је тада нерадо једе. Онај дио што буде остао, ваља покосити и употребити за сиравање сијена. Како се потеже су- шити, то ваља употребити за брже сушење рачвасте соке и пирамиде.

С јесени, дакле, у повољним прили- кама можемо имати од ње један откос или, у најмању руку, пашу за ове; врло рано с прољећа доста добре зелене паше (за коње и волоне) а и сијена мало доцније од оно- га што се као зелена сточна паша није могло употребити. Ако је вријеме врло погодно и ако се први пут рано покоси, може се и други откос имати.

Помто се ова сјјеса скине с њиве може се њива поорати и засијати пасуљ, кртола, репа и т. д.

Још да напоменемо, да се маљав грахорица може сијати само са ивањском ра- жом, без инкарнатске дјетелине, и онда на- ла маљаву грахорицу раније посијати, а раж тек у септембру или октобру мјесцу, размије се у грахорицу.

Кад се сије маљав грахорица само са ражом, онда на један хектар ваља узети 70 до 80 килограма грахорице, а 50 до 80 килограма ражи.

То би у главном биле пашне биљке, које наш земљорадник треба да гаји, да би могао припремити довољно хране ради исхране своје домаће стоке, нарочито с прољећа, кад наступе већи радови, а зим- ска остава хране измакне.

Поред свега напоменутог о гајењу ових биљка ваља још нарочито имати на уму, да зелена паша не треба никад сама стоци да се подиже, но увијек пецекана или помјешана са сламом, поред чега ва- ља давати још и какво јаче хране, јер се у противном стока може разболети од пр- тива и т. д. Тако исто, не ваља стоци да- вати јако мокру, покислу и потпарену зе- лену пашу, но увијек старати се да се рано и најутра, на један сатат прије сунца, и у вече, прије но што падне роса, нако- си онолико колико је довољно п то да се доведе негде под кров на хладовито и промајно мјесто и ту распростраје у танке слојеве, да се провене, просуши. Јер кад би били слојеви дебљи, онда би се паша потпарила, а оваква је веома опасна за храну стоке. Исто тако покосена зелена паша не смије се оставити да на сунцу стоји. Најбоље је начинити наслоне или добро растргну зелену храну, да се просу- шити до употребе, како се не би потпар- ла. Оброци треба да су мањи а чешћи, а још једном напомињемо, да је треба мјеша- ти са сламом или сијеном. Никада не тре- ба појити одмах послје храњења зеленом храном. Ако се овога држимо, болести неће бити.

— Г. Н. Татар, чиновник трећег ранга, досадашњи политички погранични комесар, на страни границе Босанско-Хер- цеговачке, премјештен је у истом својству за уљински округ.

(Из Управе Општине Вароши Џе- тиња.)* Приликом рођења Нашљедника Царског руског Престола овдашње руско Посланство упутало је 200 круна Управи Општине вароши Џетиња, да она ту суму уврети у оне општинске приходе, који су намањени помагану џетињске сиротиње, те да новосијалици и сиромаси на Џетињу буду обдарени као у свакој свечаној при- лици и поводом овог срећног догађаја.

Управа џетињске општине у име об- дарених најугрдније благодари браћи Ру- сима на овом колико братском толико и људском сјећању и дарежљивости.

(Први батаљон стојеће војске). У недељу, 8. ов. мј. отпуштени су својим кућама војници првог џетињског батаљона стојеће војске, који су потоњи мјесец свог вјежбања провели на Ловћену. Изући ред овог батаљона окупиће се на Џетињу 4 септембра о. г.

(Прва нишњанска штедионица). У данашњем броју нашег листа доносимо го- дишњи обрачун ове прве пригледне ште- дионице, из којег се види, како је лијеп успјех постигла у овом кратком времену. При оноликој добити, коју штедионица у досадашњем свом раду показује, нема сум- ње, да ће вриједна Управа тог завода у првом реду настојати, да народу омогући што јефтиније коришћење новцем из ште- дионице, јер је она с том сврхом и засно- вана, а у тој сврси је и подржавана била свом вољом од цијелог народа.

(Киша.) Из дугих мјесеца суше и несносне врућине пала је ових дана по свој Црној Гори лијепа киша, која је зем- љу доста добро навасила, а и ваздух и природу освјежила. Ова ће киша знатно помоћи ујењивању по нашим долинама и планинским крајевима, а нарочито купуеу и кртоли, што сачињава добар дио селач- ке хране.

(Тражи се кућа.) Управи Општине вароши Џетиња потребна је кућа на Џе- тињу за нека школска одјељења, те ко би жељео такву кућу дати под кирију, нека се са условима одмах пријави реченој Оп- штинској Управи.

* Ова је биљка случајно изостала из броја „Гласа Црногорца“ пред овим.

Телеграми Бечког „Кор. Биро-а“

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 7 авг. — Цар- ским указом позвани су под оружје резервисти из 56 равних војних окру- га као и резервни официри из цијеле Русије.

ПЕТРОГРАД, 8 авг. — Крета- рица „Новик“ стигла је у Курасковск на острву Сахалину, а кретајница „Диајана“ у Сајгону.

ПЕТРОГРАД, 9 августа. — Сте- сел јавља: 3 ов. мј. Јапанци су за два дана нападали на висове Угло- ваја код Луизи-залива. Сви напади одбијени су, низови Угловаја, Висо- каја, Давиановаја опет су дошли у наше руке. Губитци су непријатељ- ски веома велики. Јутрос ми је ја- пански мајор Јамоки предао писмо потписано од генерала Нодзу и ад- мирала Тога, којим ме позвају, да предам тврђаву. Овај предлог је на- равном одбијен. Војска се налази у извршеном стању и бори се јуначки.

ТОКИЈО, 9 авг. — (Званично). Јапанске кретајнице потопиле су код Курасковске руску кретајницу „Но- вик“, која је пловила пут Владиво- стока.

ПЕТРОГРАД, 9 авг. — Из Чи- фу-а јавља се од 8 ов. мј, да су Јапанци по китајским извјештајима поновили јуриш на Портартур 6 ов. мј. у вече и 7. у јутру, али да су била одбијени с губитцима, који превазилазе оне од 4 и 5. ов. мј. Говори се, да је у том јуришу уче- ствовало одјељење јапанске гарде, а у исто вријеме, да се је с јапанских бродова пуцало на Портартур, али без успјеха. Штета није било никакве ни тврђави ни вароши. Доказано је, да Јапанци потоњих дана концен-

тришу сву пажњу на Портартур, а Љаојанг да су пренебрегли.

ПЕТРОГРАД, 10 авг. — По- ручик Љапанов телеграфира, да је непријатељски брод бомбардовао 8 ов. мј. Курасковск. Штета у вароши била је незнатна, а мртвих и рање- них није било.

ЧИФУ, 10 авг. — Јапанци су добили око Портартура појачања од 30000 људи. Једно јапанско одје- љење примало се 6 ов. мј. на пет километара руској позицији западно од Љаојанга.

ПРИЗ, 11 авг. — Из Чи- фу-а јавља се, да су Јапанци заузели Лиантешан, а бродови руски да су синоћ оставили Портартур.

ЧИФУ 11 авг. — „Рајтер“ јав- ља да Јапанци, који овдје ста- нују купе прилоге, да прославе пад Портартура.

ПЕТРОГРАД, 11 авг. — Из китајског извора јавља се да је 8 ов. мј. Портартур бомбардован од 6 у јутру до 1 сат по подне. Руске ба- терије ућуткале су јапанску флоту.

ПРИЗ 12 авг. — Из Шангаја се јавља, да ће на потраживање ин- глеског консула, „Асколд“ и „Грово- вој“ бити разоружани, а руски ад- миралат да је дао сличну наредбу и за разоружање кретајнице „Диајана“, која се налази у Сајгону.

ЧИФУ, 12 августа. — Џунка, која је отпловила 8 ов. мј. испод Лиантешана јавља, да су Јапанци заузели тврђаву на брјајегу Ишпан, као и друге тврђавице око ње. У Портартуру да је свако здање општењено, а 4 велика брода да су неспособна за борбу.

ТОКИЈО, 12 августа. — Оклоп- њача „Сабастопол“, која је изашла из Портартура, наишла је на мину. Брод се јако наклонио према крми, те је морао бити одвучен у пристан.

ПЕТРОГРАД, 13 августа. — Из Чи- фу-а јавља се, да странци који су тамо дошли, кажују, како се Порт- артур добро држи и одлучно одупире непријатељу. Губитци јапански да изнесу до сад 65000 људи, а наро- чито да им је излазак од 10. о. м. проузроковао великих жртава. Јапан- цима као да мањка храна.

ЛОНДОН, 13 августа. — „Де- ли телеграф“ јавља, да је југоисточно од Љаојанга отпочела јуче тешка битка. Очекује се општи нападај ја- пански.

ПЕТРОГРАД, 13 августа. — Стесел је наименован генералним ађутантом.

ПЕТРОГРАД, 13 августа. — (Званично). Алексејев телеграфира Цару, да му генерал Стесел јавља из Портартура 6 ов. мј. док су Ја- панци тога дана у 4½ сата из јутра јуришали на брјајег „Угловаја“, да су у исто вријеме њихове батерије на Вучјем брду бомбардовале твр- љаву на сјеверној и неко на источној страни.

ТОКИЈО, 13 августа. — „Рај- тер“ јавља, да су у сриједу вече двије руске контраторедњаче уда- риле на мине, кад су улегле у пристан портартурски. Већа од њих, која је имала 4 димљача, потонула је, а не зна се њено име, ни је ли било на њој каквијех губитака.

ЛОНДОН, 13 августа. — На руско потраживање наредила је ин- глеска влада двије кретајнице, да траже параброд руске добровољне флоте „Смољенск“ и да му саопште инструкције руске владе, да поводом недавнијех заустављања неутралних бродова, не врши даље тај посао.

ПЕТРОГРАД, 14 августа. — Куропаткин јавља: Јапанци најмање у броју двије дивизије пјешадије и десет батерија кренуше напријед против Лиудзиансјана; било је више крвавих сукоба.

ПРИЗ, 14 августа. — „Еклер“ доноси вјест да је Скридлов смије- њен с положаја.

ЛОНДОН, 14 августа. — „Та- мес“ доноси вјест, да је руски па-

раброд „Урал“ заробио 31 јула инглески брод „Текаленк“ и још једну лађу, које су биле путе угља.

ЧИФУ, 14 августа. — „Рајтер“ јавља: при иналасцима из Портартура од 11. августа било је свега 5000 Руса рањено; Јапанци су заузели висове Часганке.

ЦАРИГРАД, 14 августа. — Ла- ље руске добровољне флоте „Метеор“ и „Јунона“ прошле су кроз Босфор, натоварене угљем за балтичку флоту.

ЦАРИГРАД, 8 августа. — По- сланици споразумних веселила пре- дали су одговор Порти на њено устезање, да повећа број жандарме- ријских иностраних официра у Маке- донији. У одговору се каже, да фи- нансијалне тешкоће не могу бити повод овом одбијању, јер су трош- кови повећаног броја официра већ буџетом предвиђени били од ваступ- ника споразумних веселила. Нада- јући се, да Порта неће устарајати у својим приговорима, који би могли зауставити дјело рефорама, посла- ници изјављују, да њихове владе стоје на томе, да се број официра повећа ва 6, а број подофицира ва 11.

ПЕТРОГРАД, 10 августа. — Није истина да је Сазонов, убица министра Плеве-а умро, он је на путу оздрављења.

ЦАРИГРАД, 11 августа. — Валија из Битлиса јавља, да су се нове јерменске чете појавиле тамо и у вилајету Ерзерумском. Ечергичне војничке мјере предузете су, да се покољ спрјечи.

ПЕТРОГРАД, 12 августа. — Крштење В. Књ. Престолонаслед- ника Алексеја свечано је било јуче на подне у Петерхофу. Цар је пово- дом рођења Престолонаследника из- дао манифест, којим се уздају тје- лесне кљаве за селачке, војништво и поморску момчад. Остатак непла- ћеног селачког пореза опрашта се, исто тако и неповрћени зајмови, који су дати селацима приликом слабе љетине. Многи осуђеници по- милонани су. Политички преступници ако се буду послје своје кљаве добро поладали, могу опет добити своја грађанска права. Политички бјегунци који се налазе у иностранству, могу молити за повратак. Истим манифе- стом удјељују се и многе олакшице Финландцима. Напошљетку се мани- фестом обећаје васпитање и брига око дјеце ових официра и подофи- цира, који су пали у рату с Јапаном.

ПЕТРОГРАД, 14 августа. — Царскијем указом позвани су у др- жавни сајет ђенерали: Татиштин, Рерберг и Дурново, а ђенерал Мип- ченко прибројен је царској снити.

Школски оглас.

Предавања у К. Ц. Државној Гимназији на Џетињу почињу иду- ће 1904—5 шк године 1. септембра.

Уписивање ученика, како у први, тако и у остале разреде, бива у канцеларији гимназијске Управе 27, 28, 29, 30 и 31 августа од 9—12 сати прије подне, а послје подне, у исте дане, — пријамни и поправни испити.

У први разред Гимназије при- мају се они ученици, којима није мање од 10, ни више од 13 година, који су свршили четврти разред основне школе најмање с врло добри- јем успјехом, а уз то који издрже и пријамни испит из вјеронауке, срп- ског језика и математике у обиму програма, прописаног за основне школе.

Сваки ученик дужан је доније- ти крштеницу и школско свједочан- ство; без тога се не може ниједан уписати.

Ученици се при уписивању мо- рају пријавити лично, — преко дру- гога нико се уписати не може.

Полије одређеног ва уписивање
времена неће се нико примити.

Сваки нови ученик, који буде
примљен, треба да плати 4 круне
уписнине, а ученици старијих раз-
реда поред 4 круне уписнине треба
да плате још 1 круну сувишка.

Цетиње, 30 јула 1904. г.

Управа Гимназије.

ОБЈАВА.

У уторник 17. августа тек год.,
а у присуству нарочитог изасланика
Санитетског Одјељења, Управа Дома
Умноболних на Бралевици држаће
јавну лицитацију о прекривању, би-
јељењу и разним поправкама рече-
ног дома, на основу чега позивају
се сви оци, који би жељели лицити-
рати, да се у одређени дан при-
јаве у 8. сати прије подна у управу
канцеларију, гдје ће се лицита-
ција и држати а до тада сваког
дана могу се добити у истој и ближа
обавијештења о условима речене
радње са одговарајућим обавезама.

Број 1079. Из канцеларије Са-
нитетског Одјељења Књ. Министар-
ства Унутрашњих Дјела. На Цетињу
24. јулија 1904. год. 3—3

Приватне објаве.

ОГЛАС.

26 маја ове год., дошло је у ову Ца-
ринарницу 6 капетица пића, фирмета. Мар-
ка F. B. Број 157341—6 на име г. Марка
Гвозденовића овдашњег, који је више пута
молио ову Управу, да се са откупом при-
чека док се с кућом, која му је пиће по-
слала нешто споразумије. Најпослије кад се
наредило Гвозденовићу, да ниће откупи,
јер се више чекати неће — одговорио је:
Да га неће откупљивати. — Ушљед чега,
позива се са овим власник реченог пића
да се у року од данас за 30 дана пријави
потписаној Управи, да ниће откупи и
прими, јер послје овог рока пиће ће се
јавно продати и намирити увозна царина
и сувише ови и други трошкови — а са
остатком новаца, што би протекло, посту-
пиће се према Закону, и најпослије влас-
ник губи свако право — даљег потражи-
вања.

Д. Број 286.

Цетиње, 13 августа 1904 г.

Управа Царинарнице.

Р. 141

Бр. 81

1—2

ОГЛАС.

Друштво „The Mutual“ добило
је од Књ. Министарства Финансија
шљедећи акт:

Књ. Цр.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Цетиње, 11 августа 1904 г.

Број 1289.

Господину D-г Мартинолићу,

представнику друштва „The Mutual“

Тријест.

Ушљед Ваше изјаве од 10/23 ав-
густа о. г., то јест, да ће друштво
„The Mutual“ за осигуравање живота
удесити свој рад у Црној Гори према
уловима закона од 27 маја 1904 г.;
то се овим реченом друштву дозвољава,
да у овом међувремену и даље слободно
ради као и до сада.

Министар Финансија,

Д. Мијушковић.

Друштву „The Mutual“ је част
ставити ово до знања особама, које
су се код њега осигурале, ради њи-
хове мирноће и даљег равнања.

Р. 107

Бр. 82

1—3



Сродницима, пријатељима и по-
знаницима јављам, да ћу 18. т. у
11. сати у саборној цркви Св. Ни-
коле на Кчево, давати годишњи па-
растос моме покојном, нигда не-
заборављеноме оцу

Командиру

Крсту Вукотићу.

У име породице

Душан Вукотић.

Р. 35

Бр. 83

1—1

Уредник: проф. Жинко Драговић

ПРВА НИКШИТСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИТУ

И М О В Н А

БИЛАНС, ДАНА 15. МАРТА 1904. ГОДИНЕ

Д У Г

	Круна	хел.		Круна	хел.
Готовог новца у каси	848	97	Уплаћени капитал акционара (Главница)	109	226
Займова издатих народу	280	316	Улози на штедњу	84	104
Вриједност канцеларијског намјештаја	400	—	Призмемо потраживање	1	69
Трошкова оснивања	340	—	Дуг по текућем рачуну	24	014
			Дуг по мјеницама у ресконту	26	690
			Резервни фонд	5	296
			Преносна камата	0	79
			Чиста зарада: од 15. Марта 1901. до 31. Децембра 1903.	24	530
			Чиста зарада: од 1. Јануара 1904. до 15. Марта 1904.	6	268
Свега	281	905	Свега	281	905

П Р И Х О Д

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА

Р А С Х О Д

	Круна	хел.		Круна	хел.
Преносна камата из 1903. године	3	753	Трошкови (као плата, станар, поштар, и остали канцел. трошци)	1	110
Камата наплаћена од 1. Јануара 1904. до 15. Марта 1904.	6	692	Камата плаћена на улоге на штедњу	43	919
Провизија	1	985	Камата плаћена на позајмљени новал са стране	11	168
Разни приходи	634	—	Зарада: од које припада: I во) као чиста за- рада до 15. Марта 1904. Кр. 6268 — од које припада: II-го) као преносна камата послје 15. Марта 1904. Круна 5.079,12	34	791
Свега	13	064	Свега	13	064

Контролор: Пословођа: Благајник: управни одбор:

Синан Лучић Шћено Кустудић Максим Јовановић Председник:

Крсто Каваја Мило Томашевић Поп Ђока Мијушковић Тривко Радовић Мато Чопић Милан Дав. Сабљић с. р.

Нико Н. Ђањковић Вуко Вулетић Јово Голијанић Вуко Кривокапић Мијанло Бојичић

Кап. Токо Ђуновић Кап. Никола Ненмаревић Ком. Сава Ковачевић

Кап. Филип Ђурашковић

Књеговић:

ПРВА НИКШИТСКА ШТЕДИОНИЦА У НИКШИТУ

И М О В Н А

БИЛАНС, ДАНА 20 ЈУЛА 1904. ГОДИНЕ

Д У Г

	Круна	хел.		Круна	хел.
Готовог новца у каси	38	395	Уплаћени капитал акционара (Главница)	165	059
Займова издатих народу	315	861	Улози на штедњу	78	057
Вриједност канцеларијског намјештаја	400	—	Дуг по текућем рачуну	41	048
			Дуг по мјеницама у ресконту	19	990
			Дуг по привременом рачуну	2	238
			Трошкови оснивања (вишак на распо- ложењу)		94
			Резервни фонд		473
			Чиста зарада: за прве три године т. ј. од 15. Марта 1901. до 15. Марта 1904.	30	798
			Чиста зарада: од 15. Марта 1904. до 20. Јула 1904. године	16	897
Свега	354	656	Свега	354	656

П Р И Х О Д

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА

Р А С Х О Д

	Круна	хел.		Круна	хел.
Преносна камата	5	079	Трошкови (плате, станар, поштарина и т. д.)	1	824
Камата наплаћена од займа од 15/3 1904. до 20/7 1904	11	117	Камата плаћена на дуг по мјеницама у ресконту		583
Провизија	3	249	Камата плаћена на улоге на штедњу	1	105
Разни приходи		964	Чиста зарада од 15. Марта 1904. до 20. Јула 1904.	16	897
Свега	20	409	Свега	20	409

Контролор: Пословођа: Благајник: управни одбор:

Синан Лучић Шћено Кустудић Максим Јовановић Председник:

Крсто Каваја Мило Томашевић Поп Ђока Мијушковић Тривко Радовић Мато Чопић Милан Дав. Сабљић с. р.

Нико Н. Ђањковић Вуко Вулетић Јово Голијанић Вуко Кривокапић Мијанло Бојичић

Кап. Токо Ђуновић Кап. Никола Ненмаревић Ком. Сава Ковачевић

Кап. Филип Ђурашковић

Књеговић:

И. п. Бр. 84 1—1

Издавач: Државна Штампарија.

У Е. Ц. Државној Штампарији.